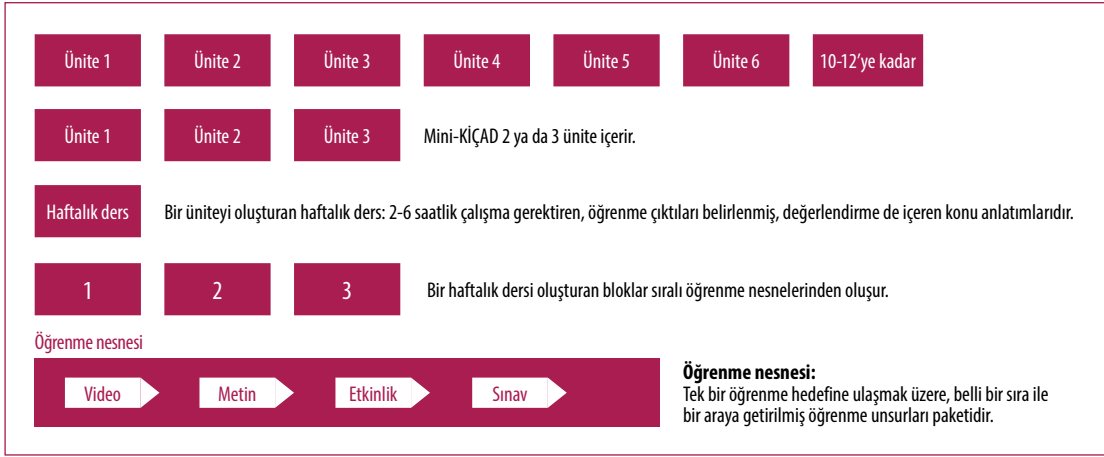

Dersinizi Hangi Üniversiteden Almak İsterdiniz?...

Kitlesel Çevrimiçi Açık Ders (KİÇAD) ya da İngilizce adıyla MOOC (Massive Open Online Course) öğrenme yönetimi sistemlerinin en büyüğü ve küresel ölçekte en hızlı yükseleni. 2015 yılında dünya çapında en az bir KİÇAD'a kayıt yaptıran öğrencilerin sayısı yaklaşık 35 milyona çıktı ve böylece bir önceki seneye göre ikiye katlanmış oldu. Dahası 2015 yılında birim KİÇAD'ların sayısı 2014'e göre %42 gibi çok büyük bir büyüme sergiledi. Önceki yılda sunulan ders sayısı 2600 idi. 2015'te bu sayı 3800'e çıktı. Bu yazının yazıldığı 2016 yılının Şubat ayının ortalarında KİÇAD derleyicisi Class Central'ın MocoWatch verilerine göre ders sayısı 4550'yi aşmış durumdaydı. Günümüzde 550'nin üzerinde eğitim kurumu bu geniş ders yelpazesıyla internetli tüm dünya vatandaşlarına KİÇAD'lar sunuyor.

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersin Yapısı

İnternetin küresel ölçekte bilgi çağı iddiasının en iyi kanıtı Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler (KİÇAD/MOOC) olmalı. Gerçekten de KİÇAD'ların bilgiye erişimde sağladığı fırsat eşitliği hayranlık verici. KİÇAD'lar sayesinde dünyanın her köşesinden ABD'nin, Avrupa'nın en prestijli üniversitelerinin en iyi akademisyenlerinden ders almak mümkün.

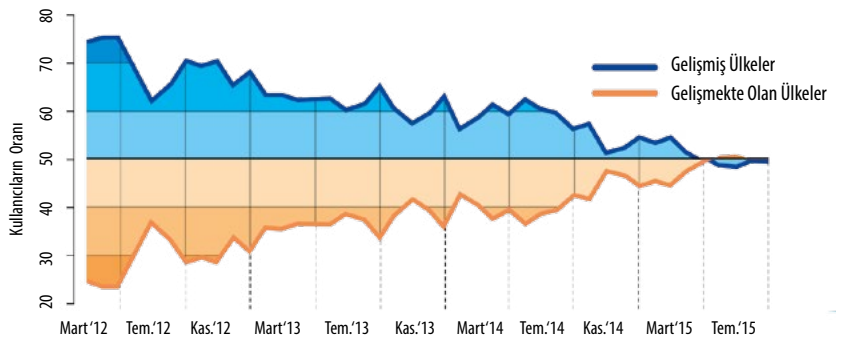
KİÇAD'lar başlangıçta üniversiteler tarafından, yaşam boyu eğitim amacıyla ve tamamen ücretsiz veriliyordu. Zaman içinde ortaya çıkan sertifika talebi, ücretli olarak karşılanmaya başlandı. Bununla beraber günümüzde de sertifika istenmediği takdirde video dersler ve sınavlar gibi tüm ders içeriğini ücretsiz olarak takip etmek mümkün.

İkisi de internet ortamında sunulan Açık Erişimli Kaynaklar ile KİÇAD'ın farkı, KİÇAD'ın pedagojik bir temele sahip olmasının yanı sıra yapısal anlamda bir başlangıcı ve sonu olan, planlı ve değerlendirmeli, ardışık video dersler bütünü olması. Ayrıca KİÇAD'ın neredeyse tümü üniversite düzeyinde bir öğrenme sürecinden oluşuyor ve bu süreci başarıyla tamamlayan öğrenciye başarısını belgeleyen kurumsal onaylı bir sertifika veriliyor.

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler, şu temel unsurlardan oluşuyor:

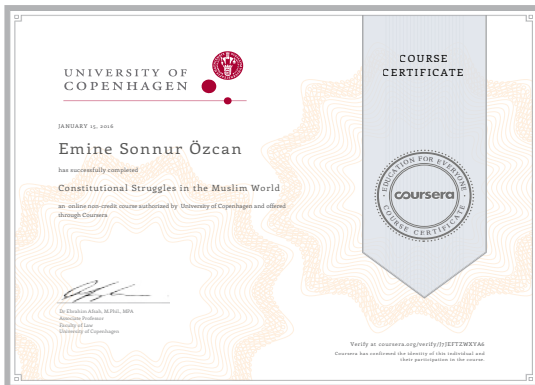
- Öğrenme platformu
- Çevrimiçi ders yapısı
- Çoklu ortam dosyaları
- Çevrimiçi sınavlar
- Forumlar
- Sosyal medya paylaşımları

Gelişmekte Olan Ülkelerin Zaman İçinde Artan Kullanıcı Sayısı (2012-2015)

Kitlesel Çevrimiçi Derslere Talep Neden Yükseliyor?

Sertifika talep edilmeyen KİÇAD'ların tamamen ücretsiz, sertifika ücretlerinin ise ortalama 30-50 dolar civarında olması küresel ölçekte bu denli ilgi görmelerinin en önemli sebebi olmalı. Öğrenciler KİÇAD'lar sayesinde hayallerini süsleyen üniversitelerden dilediği dersi alabiliyor. KİÇAD'ların zaman fakiri modern insanın eğitim talebini ileri teknolojinin sağladığı alternatiflerle karşılaması da yükselişini perçinliyor.

Mobil teknoloji sayesinde KİÇAD tedarikçisi firmaların uygulamaları cep telefonu, tablet gibi cihazlara indirilebiliyor. Böylece öğrenciler KİÇAD'ların ders videolarını istedikleri zamanda ve yerde takip edebiliyor. KİÇAD videoları istenildiği kadar izlenebiliyor. Çevrimiçi ortama bir sonraki girişte ders videosu kaldığı yerden devam ediyor.

Mobil cihazlarla, videoların akışı içinde sorulan sorulara etkileşimli olarak cevap verilebiliyor. Ancak sınav uygulamaları için dizüstü ya da masaüstü bilgisayar gerekiyor. Bu bilgisayarlarda sınav öncesi kişileri tanımak için bilgisayar kamerasıyla fotoğraf çekme ve kontrol metni yazdırma gibi çeşitli kullanıcı kimliği doğrulama işlemleri gerçekleştiriliyor.

Kitlesele Çevrimiçi Açık Derslerin (KİÇAD/MOOC) Kısa ve Etkileyici Tarihi

2008'de Manitoba Üniversitesi'nde ilk KİÇAD verildi. Dersin başlığı Konnektivizm ve Bağlantılı Bilgi idi. Bunu 2011'de Stanford Üniversitesi'nde açılan üç KİÇAD izledi. Derslerin ilki Yapay Zekâ idi. Derse kayıt yaptıran öğrenci sayısı hızlı bir şekilde 160.000'i buldu. Arkasından MIT 2012'de kâr amacı gütmeyen MITx'i kurdu. Buna, daha sonra edX adı verildi. Harvard, Kaliforniya Berkley, Teksas, Wellesley ve Georgetown üniversiteleri edX'e katıldı.

2013'teki Büyüme

Üç büyük KİÇAD firmasından (Coursera, EdX ve Udacity) en büyüğü durumundaki Coursera, 108 iş ortağı üniversite/enstitü aracılığıyla 6 milyon civarında kullanıcıya 568 açık çevrimiçi ders ulaştırdı. EdX, 29 iş ortağı kurumla kullanıcılarına 94 ayrı ders sundu. Diğer bir KİÇAD firması Udacity ise kullanıcılarına 26 ders sundu. Bu dersler arasında yer alan Bilgisayar Bilimlerine Giriş'e 300.000 öğrenci kayıt yaptırdı ve o zamana kadarki en geniş katılımlı KİÇAD gerçekleştirilmiş oldu.

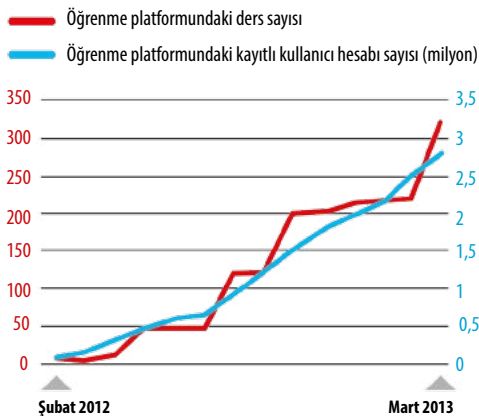
Aşağıdaki infografikte Coursera'nın

2013 yılındaki başarısı anlatılmış:

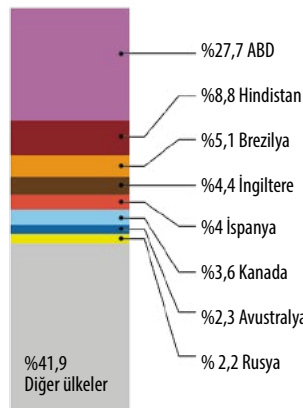
2014 yılında Kitlesele Açık Çevrimiçi Ders sunan üniversite/enstitü sayısı ikiye katlanarak 400'e yükseldi. *Class Central*, ABD'deki en iyi 25 üniversitenin 22'sinin ücretsiz çevrimiçi dersler sunduğunu bildirdi. Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerin konuları 2014'e kadar (ve sonrasında da) hızla çeşitlenerek arttı. Beşeri bilimler, bilgisayar bilimleri ve işletme önde gelen alanlar olarak 2013-2014 derslerinin kabaca yarısını oluşturdu.

KİÇAD'ların 2013 Yükselişi : Kaliforniya'daki Mountain View'da bulunan Coursera (kitlesele çevrimiçi açık ders geliştiren ve sunan üç büyük şirketten en büyüğü) bir yıldan çok az fazla bir sürede 17 ülkedeki 62 üniversiteden 328 farklı dersi kullanıcılarıyla buluşturdu. Öğrenme platformunun 2013 itibarıyla dünya üzerindeki her ülkeden 2,9 milyon kayıtlı üyesi vardı. Dersler lineer cebire girişten at beslemeye ve cazda doğaçlamaya kadar geniş bir yelpazeye sahipti.

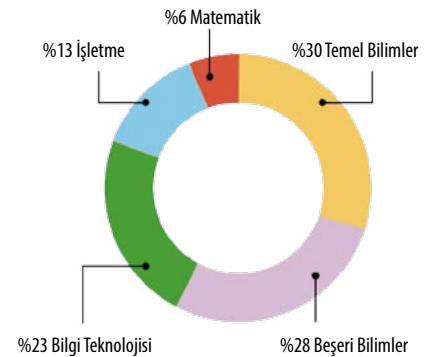
Arz ve talep

Öğrencilerin kökeni

Sunulan dersler

Kitlesel Çevrimiçi Dersler Kimlerin Tercihi?

KİÇAD tedarikçisi en büyük firma Coursera'nın en az bir KİÇAD'ı tamamladıktan birkaç ay sonra 51.954 öğrenciyle yaptığı anketin değerlendirilmesiyle, KİÇAD alma yönelimlerine ilişkin ilginç sonuçlara ulaşıldı. Buna göre, öğrenciler kabaca iki gruptan oluşuyor: Kariyer hedefleri nedeniyle çevrimiçi eğitime yönelenler ve yalnızca bilgilerini artırmak amacıyla ders alanlar. İlk grup ikinci gruba göre daha kalabalık. Kariyer hedefli grubun %62'si mevcut işleri açısından daha donanımlı hale geldiğini söylüyor. Aynı grubun %26'sı yeni iş bulabildiğini belirtiyor. Bilgi edinme peşindeki grubun %64'ü çalışma alanları ile ilgili olarak çok önemli bilgilerle donandığını, %18'i ise öğrenimleri ya da edindikleri alan dışı bilgiler nedeniyle akademik itibarla karşılandığını vurguluyor.

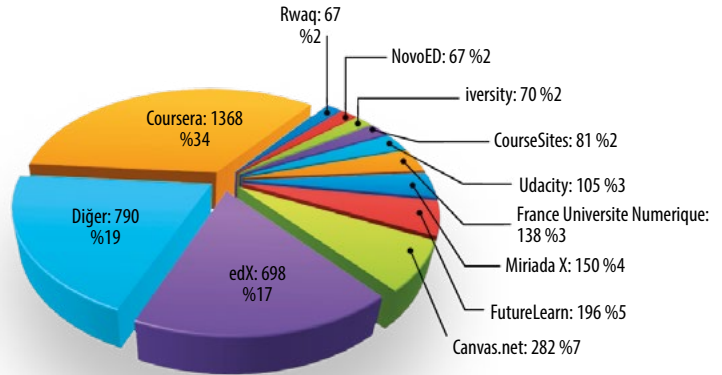
Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, Coursera'nın anketine katılanlar -sertifikalı (ücret karşılığı) ya da sertifikasız- baştan sona en az bir KİÇAD'ı tamamlayanlardan oluşmuştu. Buna rağmen, çevrimiçi derslere kayıt yaptıran öğrencilerin çoğunun derslere sonuna kadar devam etmediği biliniyor. Yapılan araştırmalara göre dersleri tamamlayanlar, kayıt yaptıranların yaklaşık %8'i kadar.

2015 itibarıyla KİÇAD'lara katılanların küresel dağılım istatistiği, ABD'nin en fazla öğrenciyle ilk sırada olduğunu, ABD'yi Çin'in, Hindistan'ın ve Brezilya'nın izlediğini ortaya koydu. Bununla beraber, 2012 yılından itibaren gelişmekte olan ülkelerin derslere katılım grafiği yükselirken gelişmiş ülkelere düşüyor. 2015 itibarıyla gelişmekte olan ülkeleri temsil eden öğrencilerin oranı (%51) gelişmiş ülkelerdekileri aşmış durumda (%49).

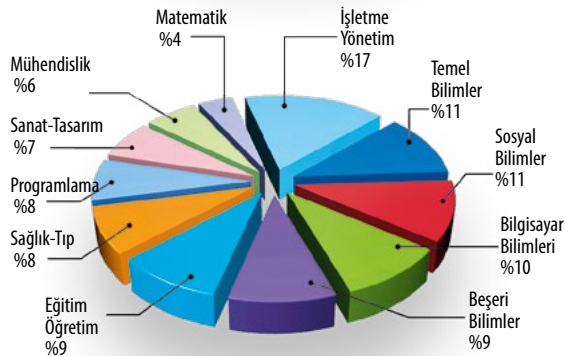
KİÇAD'ların konu yelpazesi hızlı bir şekilde genişliyor. Örneğin Kaliforniya Sanat Enstitüsü'nden Grafik Tasarım, Duke Üniversitesi'nden Spor ve Toplum, Edinburgh Üniversitesi'nden Felsefeye Giriş ya da Cenevre Üniversitesi'nden Yatırım Yönetimi dersi almanız mümkün. Bununla beraber, en fazla tercih edilen dersler işletme, bilgisayar bilimleri ve mühendislik konularında.

Hâlen 16 değişik dilde KİÇAD sunuluyor. Derslerin %75'i İngilizce olsa da her geçen yıl ders dili çeşitleniyor. İngilizceyi İspanyolca, Çince, Fransızca ve Almanca gibi diller izliyor. Baskça, Arapça ve Estonyaca gibi dillerde verilen KİÇAD'lar da var, ancak bunların sayıları henüz çok az. Bunun beraber bazı ders videolarının çeşitli dillerde alt yazıları oluyor.

KİÇAD Sağlayıcı Firmaların 2015 Yılı Ders Sayıları ve Oranları

Konulara Göre Derslerin Dağılımı (2015)

Son dönemde uzmanlık sertifikası veren, belli konularda hazırlanmış ders dizilerinden oluşan KİÇAD'lar bir hayli gözde. MIT, Georgia Tech, Google gibi büyük kuruluşların sağladığı 100'ün üzerinde uzmanlık sertifikalı ders var. Veri Bilimi Uzmanlığı, Aerodinamik, Japon Modernleşme Tarihi gibi ortalama 6-10 haftalık bu derslerin sertifika ücreti diğerlerinden yaklaşık olarak 5-10 kat daha fazla.

Yaptığımız araştırmalara göre Türkiye'de henüz özgün ve ücretsiz KİÇAD'lar üretilmemiş. Bununla beraber Boğaziçi Üniversitesi önderliğinde 2013 yılında kurulan Üniversiteplus isimli kuruluş 31 adet ücretli KİÇAD veriyor; kayıtlı öğrenci sayısı da 19 bini geçmiş durumda. Bununla beraber örnek videolar dışında derslere ücretsiz olarak katılma imkânı yok.

Kaynaklar

- http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/1651/2813
- http://www.forbes.com/sites/joshbersin/2016/01/05/use-of-moocs-and-online-education-is-exploding-heres-why/#290156d67f09
- http://www.forbes.com/sites/joshbersin/2015/09/30/workday-introduces-learning-a-fresh-approach-to-the-market/#555e7f645426
- http://www.forbes.com/sites/georgeanders/2015/09/22/courseras-hunt-for-feedback-reveals-a-divided-world/#692c08cd82ac
- Hawranik, P., *The Future of online Education, Where do MOOCs fit in?* WC DGS Meeting, Athabasca Üniv., Kanada, 2013.
- http://www.unisabana.edu.co/fileadmin/Imagenes/CTA/Memorias_III_Semana_de_Inmersi%C3%B3n/Anaheim_University_MOOC.pdf
- http://www.scientificamerican.com/article/massive-open-online-courses-transform-higher-education-and-science/